

Sinds de inwerkingtreding van de “Potpourri I-wet”⁵ bepaalt artikel 806 Ger.W dat de rechter in het verstekvonnissen de vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij inwilligt, behalve in zoverre de rechtspleging, die vorderingen of middelen strijdig zijn met de openbare orde.

In een vonnis in hoger beroep van de correctionele rechtbank West-Vlaanderen, afdeling Brugge, d.d. 12 februari 2016 werd de burgerlijke rechtsvordering afgewezen zonder dat werd vastgesteld dat deze vordering strijdig was met de openbare orde. De verwerende partij had nochtans verstek gelaten op de rechtszitting. Omdat in de motivering van het bestreden vonnis kennelijk niets terug te vinden was over de strijdigheid van de vordering met de openbare orde, werd het vonnis vernietigd door het Hof van Cassatie. Als *obiter dictum* vermeldt dit cassatiearrest van 13 december 2016 wel dat, in de context van artikel 806 Gerechtelijk Wetboek, het inwilligen van een kennelijk ongegronde vordering of een kennelijk ongegrond verweer strijdig is met de openbare orde.

O. V.B.

Cour de cassation 28 novembre 2016⁶

Affaire: C.15.0521.F

OBLIGATIONS QUASI DÉLICITUELLES

Choses – Bâtiments

VERBINTENISSEN BUITEN OVEREENKOMST

Zaken – Gebouwen

En vertu de l'article 1386 du Code civil, le propriétaire d'un bâtiment est responsable du dommage causé par sa ruine lorsqu'elle résulte du défaut d'entretien ou du vice de sa construction. L'article 1384, alinéa 1er, du même code, rend le gardien d'un immeuble responsable du dommage causé par le vice dont celui-ci est atteint.

Dans un arrêt du 19 mai 2015, la cour d'appel de Bruxelles condamnait *in solidum* le gardien et le propriétaire d'un escalier pour le dommage subi par une dame se trouvant sur cet escalier lorsqu'il s'est effondré. Le gardien était l'ancien propriétaire qui avait vendu l'immeuble mais en avait conservé la jouissance. Selon la cour d'appel de Mons, le cumul des responsabilités fondées sur l'article 1384, alinéa 1er et l'article 1386 du Code civil est envisageable lorsque, comme en l'espèce, le gardien et le propriétaire sont des personnes différentes.

Dans son arrêt de 28 novembre 2016, la Cour de cassation casse l'arrêt attaqué, en jugeant que celle des deux responsabilités du fait des choses qui est d'application dépend de l'état du bâtiment.

⁵ Wet van 19 oktober 2015 houdende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie (BS 22 oktober 2015, p. 65.084).

⁶ www.cass.be.

est dans un état de ruine résultant du défaut d'entretien ou du vice de sa construction, l'article 1386 exclut l'application de la disposition plus générale de l'article 1384, alinéa 1er.

O. V.B.

Cour de cassation 24 novembre 2016⁷

Affaire: C.15.0313.F

PREUVE DES OBLIGATIONS

Preuve littérale – Acte sous seing privé – Obligations synallagmatiques – Billets sous seing privé

BEWIJS VAN VERBINTENISSEN

Schriftelijk bewijs – Onderhandse akte – Wederkerige verbintenissen – Onderhandse biljetten

Dans un arrêt du 2 février 2015, la cour d'appel de Mons condamnait un appelant à payer 75.000 EUR sur la base d'un acte remplissant les formalités d'une reconnaissance de dette (art. 1326 C. civ.) mais non du contrat synallagmatique (art. 1325 C. civ.). Selon la cour d'appel le document ne constatait qu'un engagement unilatéral (de l'appelant), de sorte que seul l'article 1326 du Code civil s'appliquait. L'appelant avait également invoqué l'absence de cause de son engagement, mais la cour d'appel considérait que l'appelant restait en défaut d'établir l'absence de cause.

La cour de cassation constate que l'article 1325 du Code civil s'applique aussi dans le cas où des actes unilatéraux forment ensemble, en raison du lien qui les unit, une convention par laquelle chacune des parties contracte une obligation envers l'autre. Elle considère ainsi que l'arrêt, qui n'excluait pas que l'engagement de l'appelant de payer 75.000 EUR ait eu pour contrepartie l'engagement allégué des intimés, ne permet pas à la Cour de vérifier la légalité de la décision, qu'elle casse.

O. V.B.

Hof van Cassatie 19 december 2016⁸

Zaak: C.15.0032.N

RECHTSPLEGING

Behandeling van de zaak – Vonnis – Algemeen

PROCÉDURE JUDICIAIRE

Instruction de la cause – Jugement – Généralités

1. Artikel 773, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het verzoekschrift tot heropening van het debat ingevolge de ontdekking van een nieuw stuk of feit van overwegend belang gedurende het beraad ter kennis wordt gebracht van de andere partijen door de griffier bij gerechtsbrief. De rechter doet uitspraak op stukken, zoals voorgeschreven door artikel 773, derde lid van het Gerechtelijk Wetboek.

⁷ www.cass.be.

⁸ www.cass.be.

Het doel van de aldus te verrichten kennisgeving van het verzoekschrift per gerechtsbrief aan de andere (verschenen) partijen bestaat in het vrijwaren van het recht van verdediging van deze partijen. Desalniettemin is de omstandigheid dat het verzoekschrift niet per gerechtsbrief werd ter kennis gebracht van de overige verschenen partijen niet van die aard dat de belangen van de partij die het verzoekschrift tot heropening der debatten heeft ingediend, worden geschaad.

2. De rechter die van oordeel is afwijzend te moeten beschikken op een verzoek tot heropening van het debat is niet verplicht om de verzoeker hiervan voorafgaandelijk in kennis te stellen teneinde hem toe te laten verweer te voeren omtrent de redenen op grond waarvan het verzoek afgewezen zou worden, zelfs niet indien de overige partijen geen opmerkingen hebben geformuleerd. Zulks wordt immers vereist noch door het artikel 6, 1. van het EVRM, noch door het algemene rechtsbeginsel van het recht op verdediging.

3. Artikel 915 van het Gerechtelijk Wetboek schrijft voor dat indien een partij aanbiedt het bewijs van een bepaald en ter zake dienend feit te leveren door een of meer getuigen, de rechter die bewijslevering kan toestaan, indien het bewijs toelaatbaar is. Het is aan de rechter om te oordelen, en dit op onaantastbare wijze, of de feiten waarvan een partij het bewijs aanbiedt, op zichzelf voldoende bepaald en ter zake dienend zijn. Hierbij mag de rechter evenwel het principieel recht om met getuigen te bewijzen miskennen.

4. De syntheseconclusies vervangen alle vorige conclusies en desgevallend de gedinginleidende akte van de partij die de syntheseconclusies neerlegt voor de toepassing van artikel 780, eerste lid, 3° van het Gerechtelijk Wetboek. Deze regel wordt neergelegd in artikel 748*bis* van het Gerechtelijk Wetboek. Uit deze bepaling volgt niet dat de rechter geen rekening meer zou mogen houden met stukken die wél regelmatig zijn meegedeeld aan de tegenpartij, doch die niet zijn hernomen in de inventaris der stukken gevoegd bij de syntheseconclusie.

5. Artikel 1054 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de gedaagde in hoger beroep te allen tijde incidenteel beroep kan instellen tegen alle partijen die in het geding zijn voor de rechter in hoger beroep, zelfs indien hij het vonnis zonder voorbehoud heeft betekend of er voor de betekening in berust heeft. De gedaagde kan dus incidenteel beroep aantekenen, ook al (i) heeft hij zelf het vonnis doen betekenen, (ii) is de termijn voor hoger beroep verstreken, en (iii) heeft hij er voor de betekening in berust.

Volgens artikel 748*bis* van het Gerechtelijk Wetboek nemen de laatste conclusies van een partij de vorm aan van syntheseconclusies, doch onverminderd de toepassing van artikel 748, § 2 van het Gerechtelijk Wetboek, en behoudens in het geval van conclusies die er slechts toe

strekken om een of meer van de in artikel 19, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde maatregelen te verzoeken, een tussengeschied op te werpen dat aan het geding geen einde maakt of te antwoorden op het advies van het Openbaar Ministerie. Voor de toepassing van artikel 780, eerste lid, 3° van het Gerechtelijk Wetboek, vervangen de syntheseconclusies alle vorige conclusies, en desgevallend de gedinginleidende akte van de partij die de syntheseconclusies neerlegt. Dit betekent dat het onderwerp van de vordering uitsluitend wordt bepaald door de syntheseconclusie en dat de rechter niet verplicht is om een uitspraak te vellen over een punt van de vordering dat in de syntheseconclusie niet herhaald wordt.

O. V.B.

Cour de justice de l'Union européenne 15 décembre 2016

Affaire: C-667/15

PRATIQUES DU MARCHÉ

Pratiques interdites – Pratiques commerciales déloyales à l'égard des consommateurs – Méthode de vente
MARKTPRAKTIJKEN

Verboden praktijken – Oneerlijke handelspraktijken jegens consument – Verkoopmethode

Saisie à titre préjudiciel par la cour d'appel de Bruxelles dans une affaire mettant en cause un système de promotion pyramidale consistant en une participation collective aux loteries publiques de la Loterie Nationale, surnommé « *Lucky 4 All* », la Cour de justice se prononce dans un arrêt du 15 décembre 2016 sur l'interprétation du point 14 de l'annexe de la directive n° 2005/29 sur les pratiques commerciales déloyales des entreprises vis-à-vis des consommateurs. Cette disposition répute déloyale la pratique qui consiste à « *créer, exploiter ou promouvoir un système de promotion pyramidale dans lequel un consommateur verse une participation en échange de la possibilité de percevoir une contrepartie provenant essentiellement de l'entrée d'autres consommateurs dans le système plutôt que de la vente ou de la consommation de produits* ».

La Cour rappelle tout d'abord l'enseignement de son arrêt précédent *4finance*, dans lequel elle avait décidé que l'interdiction des « systèmes de promotion pyramidale » au sens de l'annexe I, point 14, de la directive n° 2005/29 repose sur trois conditions cumulatives, à savoir le fait que la promotion soit fondée sur la promesse que le consommateur aura la possibilité de réaliser un bénéfice économique, que la réalisation de cette promesse dépende de l'entrée d'autres consommateurs dans un tel système et enfin, que la majorité des revenus permettant de financer la contrepartie promise aux consommateurs ne résulte pas d'une activité économique réelle. La Cour rappelle également que cette qualification